

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

- Сгоров Б.В.** - ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
- Тришин Ф.А.** - проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
- Мардар М.Р.** - проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
- Кананихіна О.М.** - проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
- Мураховський В.Г.** - директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Волков В.Е.** - д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
- Корнієнко Ю.К.** - директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Радіонова О.В.** - к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
- Купріна Н.М.** - декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
- Хобін В.А.** - директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
- Сярова А.С.** методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ЗВО минулого року. Вони отримали ступінь «бакалавр» зі спеціальності, за якою ж і продовжили навчання в очній магістратурі вже в цьому році. За наданими есе можна представити наступну картину їх вражень.

Представники 1-ї групи вказали, що недоліками вищої освіти, отриманої на початку 2000-х років було те, що багато годин навчального процесу витрачалося на прослуховування лекцій, а мало на лабораторні, практичні і самостійні роботи, недостатнім був досвід застосування отриманих теоретичних знань на практиці та розуміння діяльності за вибраною професією після завершення навчання. Щодо вражень від навчання в ЗВО сьогодні, то відмічають недостатньо оновлену матеріальну базу та консервативні погляди частини викладачів на процес навчання. До необхідних змін представники 1-ї групи віднесли необхідність розвитку у студентів критичного і аналітичного мислення, вміння продукувати нові інноваційні рішення та відстоювати свої ідеї, вміння спілкуватися з різними людьми при вирішенні поставлених завдань. Крім того, необхідним вважають більше залучення представників галузі до навчального процесу та студентів до науково-дослідних робіт.

Представники 2-ї групи із-за свого віку не мали можливості оцінити розвиток системи вищої освіти в Україні впродовж останніх двох десятиліть. Щодо сучасного її стану, то позитивним вони вважають наявність академічної мобільності для студентів, а до недоліків відносять недостатність отриманих практичних навиків, дублювання окремих дисциплін бакалаврату в магістратурі. Щодо змін в системі освіти, то хотіли би щоб підсумковий контроль знань здійснювався з використанням електронної системи, відносини між викладачем і студентом були такими, щоб сприяли активному індивідуальному освітньо-професійному розвитку студента, навчальний процес був організований таким чином, щоб студенти без шкоди для навчання могли ще працювати і фінансово себе забезпечувати.

КУЛЬТУРА ВІЛЬНОГО ЧАСУ СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК УСПІШНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

М.Л. Орлова

Вільний час належить до важливих складових життєдіяльності сучасного суспільства, оскільки саме у вільний час здійснюється рекреація - процес відновлення фізичних, психоемоційних та духовних сил людини, затрачених у процесі трудової або навчальної діяльності. Саме тому до важливих функцій вільного часу для суспільства загалом та для кожної людини зокрема належать функція відновлення, функція духовного, а також фізичного розвитку. Сукупність видів діяльності (занять), які здійснюються у вільний час називають дозвіллям. У широкому значенні дозвілля ототожнюють з вільним часом, у

даному дослідженні терміни вільний час та дозвілля теж вживатимуться як синоніми.

Одним з актуальних питань, пов'язаних з вільним часом, є його якісне використання та розподіл. Культура вільного часу - спосіб і міра його якісного освоєння з огляду на реалізацію і збагачення людських сутнісних сил. Культуру вільного часу характеризують за такими показниками: структура вільного часу, яка визначається кількістю елементів та співвідношенням кожного з них; різноманітність вільного часу, яка полягає у гармонійному поєднанні рекреаційної і розвиваючої функцій вільного часу, активних і пасивних форм споживання духовних цінностей, спілкування і творчої діяльності; тривалість, періодичність та інтенсивність діяльності у вільний час [5].

Проведення дозвілля студентською молоддю має особливе значення, оскільки студенти належать до категорії людей з досить значною кількістю вільного часу (студенти займаються навчальною діяльністю, тривалість їх робочого часу є меншою у порівнянні з особами, зайнятими у суспільному виробництві), крім того на студентські роки припадає період формування світогляду, цінностей, вибору способу життя. Якісне проведення вільного часу студентами сприяє активізації розумової діяльності, підвищує рівень запам'ятовування навчального матеріалу, стимулює до творчості, тобто дозволяє повноцінно здійснювати найважливішу для студентів функцію - навчальну. Важливою складовою дозвілля будь-якої людини, а особливо молоді, повинна бути фізична активність, завдяки якій знижується ризик розвитку неінфекційних захворювань, нормалізуються витрати енергії та обмін речовин, здійснюється контроль над вагою тіла. Крім того, необхідний, фізіологічно обумовлений, рівень рухової активності сприяє здійсненню успішної навчальної діяльності.

Наведемо результати репрезентативних всеукраїнських соціологічних досліджень, у яких серед інших питань розглядалися і ті, що стосувались дозвілля української молоді. У 2015 році ГФК ЮКРЕЙН (на замовлення Міністерства молоді та спорту України, за підтримки ООН в Україні) було проведено дослідження «Молодь України - 2015», у якому, зокрема, було здійснено аналіз стану здоров'я та практики ведення здорового способу життя української молоді. На питання щодо дотримання здорового способу життя 46% респондентів відповіли, що ходять пішки, ще 44% не мають шкідливих звичок, а 4% намагаються правильно харчуватися. Спортом, фітнесом та йогою для того, щоб бути здоровими займаються 24% респондентів, регулярно роблять зарядку та займаються фізичними вправами 19%, а 15% задля цього займаються бігом. 26% опитаних зазначили, що жодного разу впродовж останніх 12 місяців спортом або руховою активністю у вільний час не займалися. Відповідаючи на питання, якими видами дозвілля хотіли б займатися частіше, але на це не вистачає коштів, 62% опитаних зазначили подорожі закордон, 50% опитаних - подорожі Україною, 35% опитаних - можливість частіше ходити на концерти або шоу. Загалом лише 18% молоді

визначили, що їм вистачає коштів на всі бажані види дозвілля. Серед причин, які заважають українській молоді займатися спортом або різними видами рухової активності, 30% респондентів зауважили дефіцит власних коштів для відвідування спортивних клубів, фітнес-центрів та на придбання необхідного одягу, інвентарю, 14% опитаних нарікають на невміння організувати себе на заняття спортом під час дозвілля, а 26% сказали, що їм нічого не заважає [2].

Результати дослідження «*Молодь України - 2017*» (проведене Центром незалежних соціологічних досліджень «ОМЕГА» на замовлення Міністерства молоді та спорту України) свідчать про те, що переважна більшість молоді (69.8%) проводить вільний час у себе вдома (у квартирі, гуртожитку тощо); 56.5% - у гостях чи в друзів; 47.2% - на вулиці, на подвір'ї, на природі; 11.4% - у кав'ярнях/барах/ресторанах; 8.0% - у кінотеатрі/театрі/на концерті; 4.3% - відвідують курси, тренінги, вебінари тощо; 1.9% - у бібліотеці. Активно займаються фізичною активністю у спортивному залі/майданчиках/стадіоні 11.8% молодих людей [3].

Ще одне ґрунтовне дослідження «*Українське покоління Z: цінності та орієнтири*» (здійснене Центром «Нова Європа» за підтримки Фонду ім. Фрідріха Еберта у 2017 році) засвідчило, що у вільний час українська молодь найчастіше слухає музику (77%), проводить час із родиною (71%), гуляє з друзями (61%) та дивиться фільми (59%), зокрема на комп'ютері. 70% молоді регулярно дивляться телебачення. 18% молодих українців ніколи не читають книжок, 30% - ніколи не читають газет та журналів. Майже кожен п'ятий українець грає у відеоігри (13% - часто, 5% - дуже часто), водночас 39% ніколи цього не роблять. Абсолютна більшість української молоді (86%) має постійний доступ до мережі інтернет (щодня або весь час), найчастіше інтернет використовують для прослуховування музики, перегляду фільмів, комунікації з друзями та перегляду соцмереж. 91% української молоді користується соцмережами. 20% молодих українців ніколи не використовує інтернет для навчання чи роботи. 16% молоді займається творчістю часто або дуже часто, натомість 38% - ніколи. 33% української молоді часто або дуже часто займається спортом, 18% - зовсім не займаються. 25% молодих українців часто та дуже часто проводить час беззмістовно, нічого не роблячи, 52% - рідко або інколи, 18% - ніколи [4].

Міжнародний проект «*Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді*» виявив, що одним із факторів кризового стану здоров'я громадян України є обмежена рухова активність. *Щоденно у вільний від занять час фізичне навантаження має лише 12% студентів III та IV рівнів акредитації.* Впродовж останнього перед опитуванням тижня не мали жодного фізичного навантаження 10% першокурсників ВНЗ III-IV рівнів акредитації. *Ніколи не займаються у вільний від навчання час різними фізичними навантаженнями 4-6% опитаних учнів та студентів.* Відсутність фізичної активності поєднується з тривалими малорухомими заняттями (переглядом телепрограм,

перебуванням за комп'ютером), що відбивається на функціонуванні усіх систем організму студентів, особливо серцево-судинної та дихальної [1].

Наведені результати репрезентативних комплексних соціологічних досліджень української молоді, що зокрема розглядали і сферу дозвілля, виявили низку проблем. По-перше, дуже слабо реалізується функція духовного розвитку вільного часу, оскільки більшість молодих людей не читає книжок, не відвідує театри, музеї, концерти, не займається творчою діяльністю; по-друге, досить незначна частина молодих людей використовує вільний час для фізичного розвитку; по-третє, більшість видів дозвілля молоді не пов'язані з перебуванням на природі. Таким чином, можемо говорити про загалом нераціональне використання молодими українцями свого дозвілля або низьку культуру вільного часу.

Література

1. Балакірева О.М., Бондар Т.В., Слабкий Г.О. Фізична активність: міжнародний проект “Здоров’я та поведінкові орієнтації учнівської молоді”: / Український інститут соціальних досліджень імені Ярослава Яременка; Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні: [Веб-сайт]. URL: [http://www.unicef.org/ukraine/ukr/5\(1\).pdf](http://www.unicef.org/ukraine/ukr/5(1).pdf)
2. Волосевич І., Герасимчук С., Костюченко Т. Молодь України - 2015 / Міністерство молоді та спорту України. [Веб-сайт]. URL: http://www.un.org.ua/images/documents/3685/Molod_Ukraine.pdf.
3. Дмитрук Н., Падалка Г., Тілікіна Н. Молодь України - 2017 / Міністерство молоді та спорту України. Тернопіль: Терно-граф, 2017. 72 с.
4. Українське покоління Z: цінності та орієнтири: результати загальнонаціонального опитування // Зарембо К. Центр «Нова Європа». [Електронний ресурс]. URL: http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Ukr_Generation_ukr_inet-1.pdf.
5. Юсипук Ю.О., Холіч І.В. Соціологія вільного часу, як складова соціології праці. Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону / Донецький національний технічний університет. Красноармійськ: ДонНТУ, 2012. 62 - 66 с.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО БЛОКУ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРІ БІОХІМІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ ОНАХТ

А.В. Єгорова, Л.В. Труфкаті, О.О. Килименчук

Головне завдання, яке стоїть перед технологом та мікробіологом харчового виробництва - це забезпечення населення високоякісною та безпечною харчовою продукцією. Питання безпеки та виробництва якісних продуктів харчування вирішується шляхом систематичного контролю якості

ЗМІСТ

Всеукраїнські студентські олімпіади як відображення якісної підготовки майбутніх успішних фахівців	
С.В. Котлик	3
Міжнародний досвід інноваційних освітніх технологій (на прикладі Католицького університету м. Лілль, Франція)	
І.С. Калмикова	9
Компетентності з сенсорного аналізу у сучасних фахівців: світовий стан та перспективи в Україні	
О.Б. Ткаченко, Ф.А. Трішин, О.О. Тіглова, О.В. Радіонова, Н.В. Каменева	12
Реформування вищої освіти як основи інноваційного розвитку	
В.В. Немченко, Г.В. Немченко	14
Деякі аспекти маркетингової складової сучасної бібліотеки	
І.І. Зінченко, М.С. Шошина	15
Дипломне і курсове проектування у формуванні готовності випускників до інноваційної діяльності	
Т.Є. Лебеденко, В.Ю. Толстих, Н.Л. Карацуба, Г.В. Коркач	16
Активізація пізнавальної діяльності як спосіб забезпечення академічної доброчесності	
А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий	19
Методика підготовки студентів до Всеукраїнських студентських олімпіад з дисциплін на кафедрі БЖД	
В.І. Булюк, В.М. Лисюк	20
Науково-методичне забезпечення дисциплін кафедри Безпеки життєдіяльності	
О.О. Фесенко, В.М. Лисюк, З.М. Сахарова	21
Проектна методика навчання іноземних мов: історія і сучасність	
О.С. Зінченко, С.Я. Маслово, А.В. Руда	24
Система вищої освіти України очима сучасних випускників	
О.О. Коваленко	25
Культура вільного часу студентів як чинник успішної навчальної діяльності	
М.Л. Орлова	26
Методичне забезпечення мікробіологічного блоку дисциплін на кафедрі Біохімії, мікробіології та фізіології харчування ОНАХТ	
А.В. Єгорова, Л.В. Труфкаті, О.О. Килименчук	29
Деякі особливості складання методичних вказівок	
С.О. Воїнова	30
Вплив компенсації реактивної потужності на економію електроенергії	
П.М. Монтік, Є.П. Штепа	32
Методичні аспекти виконання випускної роботи бакалаврів спеціальності «Облік і оподаткування»	
Г.О. Ткачук, Л.В. Іванченкова, Л.Б. Скляр	34